

1. Mõisa nimi: I n j u m õ i s

2. Mõisa liik: peamõis

3. Asukoht: Rakvere raj. Viru-Jaagupi k/n.

4. Valdaja, kasutaja: Inju Lastekodu

5. Kaitse alla võetavad hooned:

a) ettepanekud:

peahoone, purskkaev

b) põhjendused:

Injus leiame Rakvere rajooni ühe esinduslikuma mõisaelamu. Hoone pole kuigi suur, peamiselt ühe-, osaliselt kahekorruseline, kuid teda vääristab soliidne ehituslaad (kõik osad on laotud puhtalt tahutud kollakatoonilisest paekivist), peen ja maitsekas detailitöötlus ning lossisarnane asetus muudest hoonetest isoleeritult keset parki.

Hoone kujunduslaad on historitsistlik. Põhiliselt on ajendatud renessanssarhitektuuri repertuaariumist, millesse on põimunud järelklassitsistlikke elemente. Kõige elavamalt on kavandatud maja esifassaad. Seda vormib kolme kõrge kaarega arkaad, milleni tõuseb raidkivitrepp, paremal tiival paikneb kahekordne korpuseosa, vasakul eendub kitsam risaliit. Ka tagafassaadi kujundus on suhteliselt rikkalik: vasakul kahekordne osa, keskel rõdu ning paremal tiival on suurte kaarakendega veranda. Hoone otsad on lihtsamad ning lahendatud nõrgalt eenduva keskrisaliidiga, mida kroonib lame kolmnurkviil.

Nii nagu hoone üldkujunduski õhkub ka kõigist detailidest renessans-palazzolikku raskepärasust. Kasutatud on näiteks teemantkvaaderdust, lai profiileeritud simsse, paljud aknad on vormitud kaarfrontooni ning lukukiviga, masiivsust rõhutavad neljatangulised tulbad katuse nurkadel.

Enam-vähem samalaadses kujunduses on välja peetud ka interjöörid. Esikülje arkaadistiku taga asub suhteliselt pikk ja kitsas vestibüül, kust pääseb alakorruse ruumidesse ning mille otsast viib trepp teisele korrusele. Vestibüüli taga lagi on primaatiliselt kasseteeritud, tähelepanu väärivad ka kaarfrontoonidega kaetud ukseportaalid. Teistest alakorruse ruumidest omab kasseteeritud lage ka inglise stiilis söögituba, ülejäänud ruumide laed on kaetud maalingutega. Tegemist on väga meisterlikult teostatud ornamentaalse dekooriga - põhiliselt on kasutatud rokokoolikke taime ning väänlamotiive.

Kirjeldatud ruumide näol on tegemist ilmselt paremini säilinute historitsismiperioodi interjööridega meie vabariigi mõisates.

Sellisenäoline on Inju peahoone 19. sajandi lõpu - 20. sajandi alguse mõisaarhitektuuri üks hinnalisemaid näiteid. Ta on dateeritav fassaadil esineva raidkirja järgi 1894. aastasse. Hoone omab teatud paralleele ka mõnede teiste neorenessanss-stiilis mõisamajadega, näiteks Muraste Harju rajoonis, Väinjärve Paide rajoonis, kuid ületab neid kõiki oma lahenduse stiilsuse ning teostuse meisterlikkuse poolest.

Lisaks nimetatagu ka väikest ümmargust kiviäärisega purskkaevu hoone ligidal. Tema lahendus on otseselt ajendatud peahoone arhitektuurist ning sellisena väärrib ta kaitset ja säilitamist.

Praegu on Inju peahoone ning selle lähim ümbrus väikelaste kodu käsutuses. Maja on heas korras hoitud ja väärrib sellisena eeskuju andma paljudele meie mõisaansamblite valdajatele.

c) fotod:

1. Peahoone. Vaade esifassaadile.
2. Hoone tagakülg.
3. Vestibüüli lagi.

4. Trepp teisele korrusele.

5. Laemaaling. Fragment.

6. Saali vaade.

Koostajad:

KRPI grupijuht, ajaloolane

A.Hein

VAMKI juhtiv inspektor

K.Tilk

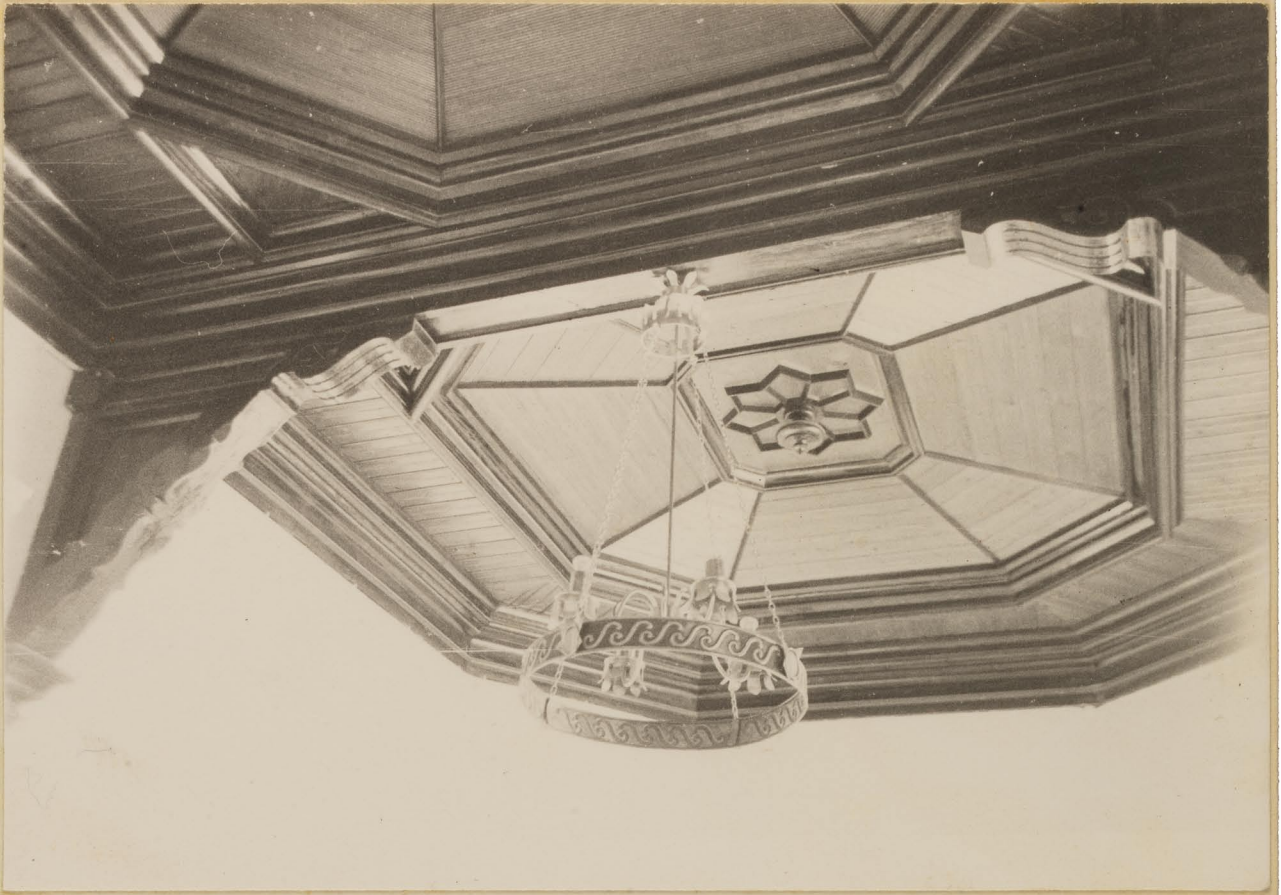


1



2

4



3



4

39



5



6

40